

Nærings- og Fiskeridepartementet

Postboks 8090 Dep

0032 Oslo

Sendt som e-post til: postmottak@nfd.dep.no

Deres ref: Høringsnotat 071114 Vår ref: LGD/TSA Dato: 09.01.15

Svar på Regjeringens høringsnotat om melding til Stortinget om vekst i norsk lakse- og ørretoppdrett.

Oppsummering:

- *Havbruksleverandørene* i Norsk Industri støtter Regjeringens initiativ til å skape en kontrollert vekst i MTB og da med basis i det mulige potensial som er skissert i forskningsrapporten "Verdiskapning basert på produktive Hav 2050"
- *Havbruksleverandørene* i Norsk Industri ser også at en kontrollert årlig prosentuell vekst i MTB må være basert på et lavest mulig miljømessig fotavtrykk for en samlet oppdrettsnæring av de aktuelle fiskeslag.
- *Havbruksleverandørene* i Norsk Industri oppfatter også at den mest relevante og mulig målbare miljøfaktor for begrensninger i årlig økning av MTB er utbredelsen av lakselus. Norsk Industri mener imidlertid at dette må være relatert til oppdrettslokalitet for å ansvarliggjøre den enkelte lokalitetseier til å etterstrebe minimal miljøpåvirkning av sin produksjon.
- *Havbruksleverandørene* i Norsk Industri mener at Regjeringens høringsnotat er altfor ensidig fokusert på å skape vekst gjennom årlig økning i MTB for produksjonsleddet. I liten grad er Regjeringen opptatt av hvilken årlig teknologisk og biologisk FoU innsats som må på plass for å muliggjøre måloppnåelsen på 550 mrd. i totalomsetning for næringen i 2050.
- *Havbruksleverandørene* i Norsk Industri har fått anledning til å gjennomgå sin søsterorganisasjon FHL's svar på Regjeringens høringsnotat. Norsk Industri slutter seg til de anmerkninger og forslag som er fremsatt i FHL's svarbrev.

Bakgrunn:

Norsk Industri organiserer ca. 2 550 bedrifter med ca. 130 000 ansatte spredt over hele Norge. Inkludert i disse er et 40-talls bedrifter som utvikler og leverer teknologiske løsninger basert på produkter og tjenester til sjømatnæringen/havbruksoperatører/- bedrifter. Disse er definert som «Havbruksleverandørene» og er en gruppering tilsluttet Maritim Bransjeforening i Norsk Industri.

Det er et nasjonalt mål for sjømatnæringen at **Norge skal være verdens fremste sjømatnasjon** og at målet skal være tuftet på at:

- høyest mulig verdiskaping basert på våre marine ressurser
- bygge sjømatindustrien på vårt fortrinn med tilgang på ferskt råstoff av høy kvalitet
- en innovativ leverandørklynge skal bidra til en lønnsom og markedsorientert sjømatindustri
- tilby konkurransedyktige rammebetingelser
- bedre spredning av råstoff gjennom hele året
- legge til rette for at verdiskapingen kommer kystsamfunnene til gode

Når regjeringen fremlegger sin Stortingsmelding om sjømatnæringen og spesielt om fremtidens havbruk, må det tas hensyn til at leverandørindustrien innehar en premissgivende posisjon for at målsettingen om prognoserte volumøkning (3-5 % pr. år) i norsk havbruksnæring kan oppnås. Og da i den gitte tidsepoke basert på betydelig innstramning av miljøkravene. Foruten noen få store leverandørgrupperinger og fôrproducentene, består leverandørindustrien til marin sektor av relativt små bedrifter med begrensede ressurser, både mht kapital og spisskompetanse. Dette er en utfordring når havbrukselskapene har vokst betydelig gjennom oppkjøp og emisjoner, og derigjennom hatt bedre tilgang på kapital enn industrien som står for utviklingen og leveransen av den høyteknologien næringen er avhengig av. Videre er det en kjensgjerning at innovasjon og produktutviklings aktiviteter skjer i stor grad hos leverandørleddet. Finansieringen av teknologiske nyvinninger skjer normalt gjennom forbedret inntjening fra større salgsvolum og øket marginer. Tradisjonelt har i midlertid det motsatte skjedd; leverandørindustrien til havbruk har gjennom sitt samspill med sine kunder (oppdrettsselskapene) forbedret sistes inntjening, mens egne marginer har det ikke har vært mulig å forbedre i vesentlig grad, selv ikke med stabilt høye fiskepriser. Imidlertid er samspillet mellom nevnte parter avgjørende for å oppnå høyeste innovasjonens kraft for å nå visjonens målsetning om bærekraft og miljøtiltak for næringen.

FoU midler og Risikoavlastning

Så langt har virkemiddelapparatet vært marginalt innrettet på å styrke og avlaste økonomisk risiko for teknologiforbedringer som skjer i leverandørleddet i samspill med oppdrettsselskapene (ref. utredningen «*Forslag til mer koordinert FoU-innsats mot leverandørindustrien av havteknologier til marin, maritim og offshoreindustrien fra Forskningsrådet. Oppfølging av Meld St. 22 (2012-2013) - Verdens fremste sjømatnasjon*»).

Norsk Industri mener at det er prisverdig at Forskningsrådet nå har tatt initiativ til å sette i gang seks nye prosjekter om havbruksteknologi og at bevilgningene er første resultat av felles satsing mellom marin og maritim sektor på teknologiutvikling i havbruksnæringen. Imidlertid, mener Norsk Industri at regjeringen må øke totalrammen for slike formål og at dette kommer i tillegg til nåværende «støtte» bevilget til FoU gjennom Forskningsrådet, Innovasjon Norge o.l.

Videre mener Norsk Industri at det er viktig at Regjeringen etablerer et tilsvarende program som DEMO2000 (endel av OG21) for utvikling av større pilot prosjekter innenfor blant annet havbaserte anlegg. Her er det viktig for prosjektrealiseringen at offentlige forskningsmidler kan bidra med å ta risikoavlastning i fasen hvor uttesting av pilotprosjekter finner sted. En slik ordning vil også komme til

positiv anvendelse i samsvar med mulig realisering av noen av de mest realistiske teknologiske utviklinger/forslag som var lagt på bordet i sammenheng med søknader om «Grønne konsesjoner» og på den måten kunne bidra til realisering av noen av løsningene som var designet og «pre-engineered» i sammenheng med disse.

I tillegg og kombinert med et DEMO2000 for marin sektor vil det være til stor hjelp for næringen om større pilotprosjekt kunne realiseres gjennom å løse opp et stringent regelverk for tildeling og bruk av forsknings konsesjoner. Her bør Regjeringen også utvide størrelsen for slike med relevant tidshorizont knyttet opp mot pilotprosjektets realistiske tidshorizont.

Tilleggs effekt av en nasjonal «high-tec» oppdrettsnæring.

Ettersom Regjeringen Solberg samordnet Nærings- og Fiskeridepartementet antar Norsk Industri at en overveiende årsak til dette var å se ressursene fra havet ikke bare som et råstoff alene, men en kilde til øket verdiskapning innenfor tilstøtende næringer slik som leverandør industrien av teknologi og tjenester i Norge. Som tidligere påpekt i vil ny teknologi og nye løsninger innenfor havbruk for å muliggjøre økt volumvekst utvikles i nært samarbeid mellom oppdrettsbedrift og leverandørindustrien samt forskningsinstitusjoner.

Å se dette i sammenheng har vært en fordel Næringsdepartementet har hatt i maritim sektor, hvor maritim har vært en del av dette departement i «alle år».

Det er naturlig å sammenligne utviklingen til nå og videre fremover innenfor havbruksteknologi, med hva som har skjedd gjennom de siste 80 år i maritim sektor. Rederinæringen har tradisjonelt vært bærekraften i norsk økonomi og er fortsatt av vesentlig betydning for Norge. Men uten det tilstøtende norske «teknologiapparat» i ryggen ville norsk maritim næring ikke i dag vært i verdensklasse samlet. Gjennom redernes innovasjonskraft og med nasjonale gode rammevilkår av internasjonal kaliber satt av norske regjeringer gjennom tidene, har blant annet dette bidradd til å skape en norsk maritim leverandør klynge som er verdensledende. Verdiskapning i Norge for 2012 var nesten 20.0 mrd. med en totalomsetning på 63 mrd. samme år hvor eksportandelen ligger på 90%. (Se rapporten [«Maritime utstyrsleverandører 2014 - Nøkkeltall og forventninger framover»](#)).

Norsk Industri mener at ved å gi de beste rammevilkår for en teknologibasert leverandørindustri for havbruk i Norge, vil gi mulighetene for fremtidig ekspansjon til andre markeder. Dette vil skje i form av eksport av teknologi og utstyr og gi en betydelig verdiskapning i Norge og som kommer tillegg til havbruksnæringen selv. Tiden er inne for å tenke samlet og innse at skal vi maksimere verdiskapningen innenfor havbruksnæringen må leverandør industrien også prioriteres på lik linje med produsentene av laks og ørret.

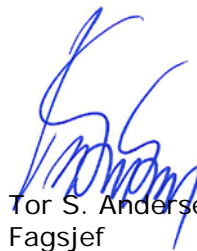
Med vennlig hilsen

Norsk Industri

Havbruksleverandørene

Lars Gørvell-Dahl
Bransjesjef

Tor S. Andersen
Fagsjef